

Referat møte i avlsråd 28 februar 2024

Tilstede: Marianne O Njøten, Leif N Eriksen, Bente Harlem, Tone Borge.

Sak 19/24 Info fra HS.

23/2 mottatt svar ifht tallinfo OCD/LTV/Spondylose.

Sak 20/24 Innkommede saker. Ingen saker siden forrige møte.

Sak 21/24 Klargjøring OF.

Ref sak 7/24.

Gjennomgang innkommet sak og saker fra avlsråd.

Klargjøring/bekjentgjøre innkalling med sakspapirer - MON.

Sak 22/24 Gjennomgang tallinfo mottatt ifht OCD/LTV/Spondylose – hva videre?

Ref sak 11/23, 21/23, 34/23,17/24.

Historikk/info ifht sak LTV/OCD/Spondylose (GF/OF 23):

Bestilling:

Spondylose: «Det tas røntgen av ryggen samtidig som den røntges for HD/AD. Hunder med Spondylose bør ikke avles på.»

LTV: «Hunder med LTV bør ikke avles på, men styret ønsker at Avlsrådet finner ut retningslinjer for videre avlskriterier vedr grader på LTV, se f.eks Finland som har grad 1-4 i dag».

OCD: «Her bør veterinærer melde inn når hunden kommer inn med halthet, og diagnosen er klar. Hunder med OCD bør ikke avles på.»

Styrets forslag til vedtak: «Styret ber oppdretterforum og avlsråd utarbeide retningslinjer for avl, men selve søknaden til Sunnhetsutvalget i NKK ifht registrering skal godkjennes av hovedstyret før den oversendes».

Protokoll fra GF 2023: «6 c – nye registreringer i dogweb. Krav om at arvelige tilstander / diagnoser utredes og registreres på Dogweb for alle Belgiske Fårehunder.

Det ble vedtatt at styret ber oppdretterforum og avlsrådet vurdere behovet for å innføre avlsrestriksjoner/avlsregistrering for diagnosene knyttet til spondylose/LTV og OCD. Saken fremmes igjen på senere GF i NBFK»

Utdrag protokoll fra OF 2023: «Sak 5 til oppdretterforum - Krav om at følgende arvelige tilstander/diagnoser utredes og registreres på dogweb på alle Belgiske Fårehunder: Spondylose, LTV og OCD.

Enighet om at åpenhet er bra. Vi er heldige som har en generelt frisk rase – derfor er det få gentester tilgjengelig i forhold til antatt arvelige tilstander. Ut fra info gitt på OF under denne saken kan det virke som at der er mørketall ifht utbredelse – dette følges opp av avlsråd. Avlsråd må ha konkrete

tall å vise til om det skal sendes inn krav til NKK sunnhetsutvalg om registrere helse opplysninger ifht lidelser som er utbredt hos rasen. Vi bør få bedre oversikt over arvegang. Det er gjort forskning som viser at røntger man hunden ved 1 års alder og hunden da har spondylose er dette arvelig betinget. Er hunden fri ved 1 års alder og seinere får spondylose er det ytre påvirkninger og alder som forårsaker dette. Her ønsker ett av avlsrådmedlemmene at det ikke skal tas med i referat på grunn av at hen mener at det ikke finnes forskning som tilsier dette og det ble ikke lagt frem dokumentasjon på oppdretterforum. I forhold til LTV avventer vi resultater av forskning som pågår i Norge – og forsøker å få bedre oversikt over om dette er noe som er utbredt hos Belgisk Fårehund i Norge.»

Tallinfo fra helseundersøkelse 2019 lagt frem ifht nevnte diagnoser. Egen rapporterte diagnoser fra eiere. I hovedsak hunder født i periode 2009 til 2018, ukjent kjønn og alder ved diagnostisering.

	Tervueren snitt 5 år gammel	Groenendael snitt 5.7 år gammel	Malinois snitt 4.4 år gammel
LTV	0	0	0
OCD	2 stk (0.51%)	1 stk (0.85%)	1 stk (0.8%)
Spondylose	11 stk (2.8%)	4 stk (1.7%)	5 stk (3.85%)

Tallinfo fra NKK Dogweb «klinisk diagnose» lagt frem: «kun 1 Belgisk fårehund ligger inne med klinisk diagnose (OCD)». Pr 22 februar 2024 er dette fortsatt eneste eieren av belgiske fårehund som har registrert klinisk diagnose – lagt inn i 23 februar 2022.

Avlsråd 26 mai 2023. «Sak prioriteres da vi må ha konkrete faktaopplysninger om utbredelse av dette på rasen innen september – pga frist innsending til NKK Sunnhetsutvalg. Agria kontaktes for å be om statistikker mm. ifht. nevnte tilstander de siste 10 år. TB». Vi er her enige om å spørre etter diagnostisert LTV/OCD og Spondylose hos norske belgiske fårehunder de siste 10 år, variant, alder ved diagnose og kjønn.

Avlsråd 1 november 2023. «Vi har fått tall svar fra Agria på innrapportert Spondylose og OCD alle varianter Belgisk fårehund de siste 10 år. Avlsråd ønsker mer utfyllende info og innhenter mer info fra flere instanser. TB». Tryg, Gjensidige, IF, NKK og HS kontaktet for om mulig få bedre talldata forekomst disse diagnosene.

Agria 31 oktober 2023. Eksempel fra norske Agria (gjelder hele perioden 2012-2022 samlet).

LTV: er ikke brukt som diagnose i deres skadestatistikk.

	OCD	Spondylose
Tervueren	1	14
Groenendael	4	8
Malinois	0	7
Lækenois	0	0

Her har vi ukjent alder og kjønn. Det kan være sannsynlig at enkelte av disse ligger inne i egenrapporterte diagnoser fra helseundersøkelse (hunder født rundt 2009 til 2018). Bemerk at dette er **antall skadesaker**, og ikke **antall hunder**. En hund kan ha flere skadesaker med samme diagnose (f.eks ved oppfølging/kontroll hos veterinær/ettersendelse av medisinkvittering etc). Dette er også

skadesaker hvor erstatningen overstiger den faste egenandelen slik at det blir en utbetaling fra Agria. I mange tilfeller har de ikke «riktig» diagnose, men har ført opp et symptom (f.eks oppkast som egentlig var grunnet nyresvikt). Agria har dessverre en veldig liten database på belgiske fårehunder.

NKK 15 november 2023. Resultatene fra helseundersøkelsene i DogWeb baserer seg på undersøkelser som de ulike raseklubbene har søkt om, og fått godkjent av NKKs Sunnhetsutvalg. Det er ingen registreringer for noen rase når det gjelder LTV eller OCD. For spondylose er det bare boxerklubben som har søkt om og fått registrerte resultater. Ettersom det ikke er noen resultater registrert på belgisk fårehund for OCD, LTV eller spondylose er det ikke mulig å hjelpe dere.

Tryk pr telefon 16 november 2023. De har ikke ett slikt register og har ikke kapasitet til å gå gjennom dette.

IF 29 november 2023. De har dessverre ikke data de kan dele om Spondylose / LTV / OCD.

Gjensidige 6 desember 2023. Fikk analyseavdelingen til å se på henvendelsen og de ser at de har svært lite data på dette. De hadde gått over til nytt diagnose-system og så at de ikke enda ikke har så mye data for disse diagnosene og de utvalgte rasene..

HS pr. 23 februar 2024. HS har diskutert forekomst nevnte diagnoser med hverandre og har ikke ytterligere tallinfo ifht. det avlsråd har.

Oppsummering pr 23 februar 2024.

Vi har stort sett kun egenrapporterte tall fra eiere fra helseundersøkelsen og usikre tall fra Agria i forhold til OCD og Spondylose, ikke alder og kjønn på disse.

Vi er av eier informert om 1 belgisk fårehund pr nå med diagnose LTV, variant, alder og kjønn. Vi kjenner ikke til flere i Norge.

Vi er pr. dd. ikke kjent med Cauda Equina sykdom hos belgisk fårehund.

Kun en eier av belgisk fårehund har lagt inn klinisk diagnose på dogweb – OCD - her kjenner vi variant, kjønn og alder.

Vi har ikke tallinfo nok for innsending til NKK Sunnhetsutvalg for krav om å registrere nevnte diagnoser på Dogweb.

Vi oppfordrer eiere og oppdrettere til å be sin veterinær legge inn kliniske diagnoser i dogweb når hund får dette. Les gjerne info fra NKK om registrering av arvelige sykdommer [Arvelig klinisk sykdom - Norsk Kennel Klub \(nkk.no\)](#). Vi vil da senere ha bedre tallinfo og kan ta stilling til/foreslå at sak fremmes på nytt på GF i NBFK. Og vi vil alle få en bedre oversikt over helse hos belgisk fårehund. Vi viser til krav til dokumentasjon for registrering diagnoser i dogweb via NKK Sunnhetsutvalg [57db0f_5d1c0fd45dc04720b955e8afb04f1816.pdf \(nbfk.no\)](#)

Vi venter alle på oppdateringer ifht ny avlsforskrift og hvilke krav som der vil innføres. Som kjent er det foreslått obligatorisk helseundersøkelse hos veterinær og vurdering om hund bør gå i avl. Vi avventer med avlsanbefalinger til det er klarlagt hva ny avlsforskrift vil ha av krav.

I forhold til røngten funn LTV hos belgisk fårehund anbefaler vi å forholde seg til info fra fagekspertisen. NKK: «*Det finnes ingen litteratur som gir tydelige avlsanbefalinger for hunder med overgangsvirvel. NKK har derfor ingen generell anbefaling når det gjelder avl. Vi anbefaler å kontakte raseklubben for å høre deres syn på saken. Raseklubbens avlsanbefaling bør følges. Hvis man velger å*

bruke en hund med overgangsvirvel i avl, bør de brukes med forsiktighet (dvs. ikke få spesielt mange avkom), og partneren bør komme fra linjer som ikke har samme misdannelse.»

Pr dd. er avlsanbefaling at kun funksjonelt friske hunder skal brukes i avl, se NKK etiske grunnregler for avl og oppdrett [Etiske grunnregler for avl og oppdrett.pdf \(nkk.no\)](#). **Om man er usikker på om hund er funksjonelt frisk – spør veterinær – og be veterinær legge inn diagnose på dogweb om hund ikke er det.**

Sak 23/24 Gjennomgang restsaker 2023 og nye.

Gjennomgått liste og fjernet det vi anser oss ferdige med, prioritert hastegrad.

Sak 24/24 Sette videre møtedatoer.

Setter opp neste møte til torsdag 4 april pr nå. Ikke mulig å planlegge videre pga vil få nytt medlem i avlsråd som skal tas med i planer videre.

Sak 25/24 Dommerkonferanse lørdag 13 april 2024.

Ref sak 4/23, 16/23, 20/23, 28/23, 33/23, 4/24, 9/24.

Det vil bli sendturring på svar fra dommere/dommerelever/aspiranter som er invitert. MON.

Vi trenger å kunne vise deltakerne belgiske fårehunder – alle varianter, det vil bli lagt ut en forespørsel til eiere ifht stille der med sine hunder, forespørsel bekjentgjøres av MON.

Sak 26/24. Gjennomgang referat infomøte med NKK 17 oktober 2023 åpent for styre/avlsråd i klubber, forbund og regioner vedrørende høyesterettsdom mm.

Her deltok Marianne og Tone på vegne av NBFK og avlsråd. Agenda for dagen var blant annet: Informasjon om dommen, tolkning og konsekvenser av den, ved NKK mfl. sin advokat Anette Fjeld - Tiltak på kort sikt, ved HS-leder - Betydningen av dommen for avlsarbeid på overordnet nivå i NKK og raseklubber/-forbund, ved NKKs helse- og registreringsavdeling.

NBFK er heldige og har en relativt anatomisk frisk rase. Info om BOAS hos brachycephale raser som Engelsk Bulldog lite relevant ifht vår rase. Det er for mange avtalt planlagte keisersnitt, - må få veterinærene med her. Må overvåke BOAS bedre – få testet avkom, ta inn en plikt til testing i kjøpekontrakt, utelukke grad 2. 70% SM hos Cavlier, progressiv sykdom – alvorlig. Forbud mot avl på rasen ut fra genmateriale for alle. I Nederland vurderer man forbud mot hold av slik rase pga enkelte importerer/melder flytting til annet land.

Hva med andre raser med andre diagnoser og fast medisinerings SS25? Avlsprogram i raseklubber må ha tydelige regler ifht keisersnitt og andre tilstander. Dokumentasjon viktig ifht eventuelt nye søksmål. Utkrysning bør skje pga helse – ikke farge. (Mer info om dette kommer i referat fra avlsrådkurs).

Hanne Christin Øverli – NKK helse. Vi skal ha større vekt på dyrehelse ved avl. Bruke forsiktighetsprinsippet. Ved fare for uønskede egenskaper til avkom er det krav om forebyggende tiltak. Avl for å fremme visse ytre trekk kan være unødvendig ifht funksjon. Bør være oppmerksomme på begrensninger på naturlig livsutfoldelse. Dokumentasjonskrav – må vise til at avlsprogram vil føre til fremgang.

Avlsprogram. Vi bør ha kunnskap om påkjenning og belastningskarakter og omfang, og risiko for overføring til avkom. Vurdere mulighet og sannsynlighet for å få en avlsmessig fremgang. Endre prioriteringslister avlsprogram i raseklubber? – Begynne tidligere ifht alvorlig helse belastning. Vi bør støtte og oppmuntre til mere forskning på arvelige lidelser hund. (Kommer mye god info om dette også i referat fra avlsrådkurs).

Sak 27/24. Gjennomgang referat NKK NMBU forskningsforum hund 14 november 2023.

Gjennomgått – se link [57db0f_c6bc955cb11d4365b26dbbb60843034c.pdf \(nbfbk.no\)](https://www.nbfbk.no/57db0f_c6bc955cb11d4365b26dbbb60843034c.pdf)

VEDLEGG.

SAK 6 GF 2023: «Forslag fra styret 6c: Nye registreringer i Dogweb Krav om at følgende arvelige tilstander/diagnoser utredes og registreres på dogweb på alle Belgiske Fårehunder:

SPONDYLOSE – Slitasjeforandringer/artrose i overgangen mellom virvellegemet og mellomvirvelskivene i ryggstøylen, med påfølgende forkalkninger av leddflatenes kanter. Smertefullt for hunden. Lidelsen kommer oftest hos eldre hunder, men kan også forekomme hos yngre hunder som belastes hardt. Symptomer er stivhet i ryggen, uspesifikke smerter og halthet/bevegelsesforstyrrelser. Det tas røntgen av ryggen samtidig som den røntges for HD/AD. Hunder med Spondylose bør ikke avles på.

LTV – Lumbosacral transitional vertebra, overgangsvirvel, en medfødt defekt av ryggvirvler i korsryggen (L6, L7, S1). LTV er en arvelig lidelse og hunder med LTV bør ikke brukes i avl. Hunder med LTV har ca 8 ganger større sjans for å utvikle Cauda Equina (Lumbosacral syndrom). Dette er en sykdom som kjennetegnes av smerter i ryggen og nedsatt funksjon i bakparten. Årsaken er at det blir for liten plass mellom ryggvirvlene slik at nervene fra ryggmargen kommer i klem. Hunden kan få problemer med smerter i ryggen, problemer med å bevege bakbeina normalt og/eller problemer med å holde på urin/avføring. LTV oppdages ved HD-røntgen av hunden. Det medfølger egen informasjon fra NKK om lidelsen når resultatet av avlesningen sendes eier, men det står ikke hvilken grad. Hunder med LTV bør ikke avles på, men styret ønsker at Avlsrådet finner ut retningslinjer for videre avlskriterier vedr grader på LTV, se f.eks Finland som har grad 1-4 i dag.

OCD – Osteochondrose, sykdom/degenerative forstyrrelser i dannelsen av leddbrusken som kan føre til smerter og forkalkninger. OCD kan forekomme i albue som en del av AD/AA-syndromet og/eller i skulder, hase og kneledd. Her bør veterinærer melde inn når hunden kommer inn med halthet, og diagnosen er klar. Hunder med OCD bør ikke avles på. I all avl er åpenhet om helse viktig, spesielt med tanke på arvelige lidelser. Det er bedre å vite, slik at man ikke dobler en lidelse, alle ønsker seg friske hunder.

Styrets forslag til vedtak: Styret ber oppdretterforum og avlsråd utarbeide retningslinjer for avl, men selve søknaden til Sunnhetsutvalget i NKK ifht registrering skal godkjennes av hovedstyret før den oversendes»

Vi oppfordrer klubbens oppdrettere til å bruke raseklubbens valpeformidling – planlagte kull / fødte kull / omplassering Valper | NBFK. Neste oppsatte møte er torsdag 4 april.